

ע"פ 6122/21 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורם פליליים

ע"פ 6122/21

כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט ש' שוחט
כבוד השופטת ג' כנפי-שטייניץ

לפני:

פלוני

המערער:

נגן

מדינת ישראל

המשיבה:

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-lod
מיום 26.7.2021 בתפ"ח 58264-02-20 שניתן על-
ידי כבוד השופטים: ל' ברודי - סג"נ, מ' ברק-نبו ומי'
תמייר

(11.4.2022)

ו' בניסן התשפ"ב

תאריך הישיבה:

עו"ד מרק פרי

בשם המערער:

עו"ד עידית פריגון

בשם המשיבה:

עו"ד רותי אלדר

בשם משפחת המנוח:

גב' דנית מייקלס

מתורגמנית:

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסק דין

השופט נ' סולברג:

1. ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 26.7.2021, בתפ"ח 58264-02-20 (השופטים: ל' ברודי - סג"נ, מא' ברק נבו, ו-מ' תמיר), שבו נגזו על המערער, ולדימיר ליסצין, 14 וחצי שנות מאסר בפועל, עונשים נלוויים. זאת, לאחר שהודה בעובדות כתוב האישום המתוקן, והורשע במסגרת הסדר טיעון.

עיקרו כתוב האישום והכרעת הדין

2. נגד ולדימיר הוגש כתוב אישום בגין עבירה של המתה בנסיבות של אחראיות מופחתת. על-פי עובדות כתוב האישום, עבד ולדימיר כשומר במיחסן למוציאי חשמל. ביום 15.1.2020, שהה ולדימיר במיחסן יחד עם חברו הטוב, והשנים שתו לשכרה. לאחר זמן מה, יצא החבר ממתחם המיחסן, ולדימיר אחריו. זמן קצר לאחר מכן שבו השניים כשלים, ולדימיר חיטא את פצעי חברו. לאחר מכן, במשך שעיה, ניסה החבר פעם אחר פעם לצאת מהמתחם, ולדימיר עצר בעדו, תוך שהם מפעלים אלימות הדדיות, מפליים ואוחדים. בשלבים מסוימים, שוחח ולדימיר טלפונית עם אשת החבר, והואודיע לה כי החבר משתוול וכי עליה להגיע למיחסן במהלך מהירות. במקביל, החל ולדימיר קשור את החבר, חרף התנגדותו, בכבלים חשמליים שנמצאו במיחסן. בהיותו שיכור, הכרך ולדימיר והידק את אחד הכלבים סביב צווארו של החבר, וכן חנק אותו למות. עובדה מוסכמת נוספת, הרואה לצוין, אף שהושמטה מכתב האישום, היא כי זמן קצר לאחר מכן, כאשר אשת החבר ובנו נזעקו למיחסן, שחררוהו מכבליו, ניסה ולדימיר לבצע במנוח פועלות החסאה, אך אלו כשלו לרובה הצער.

עיקר גזר הדין של בית המשפט המחוזי

3. ביום 26.7.2021, גזר בית המשפט המחוזי את דיןו של ולדימיר, לאחר שזה הודה, כאמור, בעובדות כתוב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון, והורשע. לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, עמד בית המשפט המחוזי על נסיבות ביצוע העבירה, ובוחן את העריכים המוגנים שנפגעו; את מידת הפגיעה בהם; את מדיניות הענישה הנוגאת; ואת הנסיבות הנוגעות לביצוע העבירות. בפרט, נתן בית המשפט המחוזי את דעתו על מצב השכורות שבו היה נתנו ולדימיר; על כך שתחלתו של המאורע באילומות הדדיות בין השניים; ועל כך שהי' פרקי זמן שבו לא הייתה התנהגותו של [ולדימיר] 'התקפית'. מנגד, הדגיש בית המשפט המחוזי, את הסבל הרב שהוא ודאי מנת חלקו של המנוח עבר למותו. וכן כל האמור, העמיד בית המשפט המחוזי את מתחם העונש ההולם על 13-18 שנות מאסר בפועל.

4. משנקבע מתחם העונש ההולם, ומושלא נמצא מקום לסתות ממנו, פנה בית המשפט המחוזי לגזר את עונשו של ולדימיר בתוקן המתחם. מחוד גיסא, נשלחו מספר נסיבות מקריות: רקועו הנורומטי של ולדימיר, והעדר עבר פלילי; העדרה של מסגרת משפחתיות תומכת; בעיה רפואי מסויימת, ממנה סובל ולדימיר; והודאותו בעובדות כתוב האישום; וכן חרטתו העומקה על שగר למוות של חברו הטוב, והמית על משפחתו סבל בל-יתואר. מאידך גיסא, נשלחו נסיבות לחומרה: הנזק שנגרם למשפחת המנוח; וכן ניסיונו של ולדימיר לתלות חלק מן האשמה בצריכת האלכוהול, ובתגובה הגנטית להתנהלות המנוח כלפיו. בכלל השיקולים, נקבע עונשו של ולדימיר "בשליש התחתון של מתחם העונש", והואழד על 14 וחצי שנות מאסר בפועל; שנת מאסר על-תנאי; והוא חייב בתשלום פיצוי למשפחת המנוח בסך של 180,000 ₪.

מכאן הערעור שלפנינו.

עיקר טענות הצדדים

5. תחילת טוען ולדימיר, כי שגה בית המשפט המחויז בקביעת מתחם העונש ההולם. לטענתו, בחינת פסקין הדין שלהם הפנה בבית המשפט המחויז, כמו גם פסקין דין אחרים הדומים לעניינו, מלמדת על חריגה קיצונית מדיניות העונישה הנוהגה. עוד טוען ולדימיר, כי שגה בית המשפט המחויז גם בכך שלא נתן משקל לטענתו, שלפייה ברקע פעולותיו עמדה דאגה לשלומו של המנוח, וניסוון למנוע ממנו לעזוב את המקום בעודו בגילופין. ולדימיר מוסיף וטוען, כי לא היה מקום לשקל את שכrotein, כנסיבה חמירה.

6. לגבי מיקום העונש בתוך המתחם, טוען ולדימיר, כי הנטיבות שעלייהן עמד בית המשפט המחויז מלמדות, כי ראוי היה לקבוע את עונשו בתחום הנטיחת המתחם. עוד מבקש ולדימיר, כי ניתן משקל לכך שעל אף היותו עריריו וחסר כל הריהו "נחוש לשלם את עונש הפיצוי שנגזר לו", ולכן גם נמנע מהשיג על חיובו בתשלום פיצויים במסגרת הערעור. בנסיבות אלה, כך ולדימיר, למאסר הארוך "טמונה [...]" השפעה הרסנית לסיכון שיקומו [...], לא רק במישור הכספיינולוגיה הרגיל במחוזותינו אלא גם ואף בעיקר, במישור אנושי בסיסי ביותר, במישור של פרנסה וקיום עצמי מינימלי".

7. המשיבה, מנגד, סומכת ידיה על גזר הדין של בית המשפט המחויז. המשיבה אינה מתחרשת לכך שעסוקין במקרה ייחודי, וכי נוכחות הנטיבות המקלות, אין מקום לבחונו באספקלית תיקי רצח 'סטנדרטי'. עם זאת, לטענתה, ולדימיר מבקש להיבנות מכך שעונשו כבד מאלה שבמקרים אחרים שלהם הפנה בית המשפט המחויז, אולם בנסיבות למקרים אלה, בהם אותם מעשי אלימות שננקטו, תוך כדי שכrotein, לא היו צפויים להביא למותו של הקרבן באופן ודאי; התשתיות העובדתית בעניינו כוללת מעשה המתה מובהק, אשר אלמלא הביא ולדימיר את עצמו למצב שכrotein, מרצן - אין ספק כי היה מודע לכך שמשיעיו יובילו להמתתו של חברו.

דין והכרעה

8. נקודת המוצא היא, כי לא בנקול תערובת ערעור בגזר הדין שנקבע בערכאה הדינונית. התערבות שchez'ה במרקם חריגים, בהם נפלת טעות מהותית בהחלטה, או שהעונש שנקבע חורג באופן קיצוני מדיניות העונישה הנוגגת (ע"פ 1242/97 גרינברג נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (3.2.1998); ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (29.1.2009)). ברם, לאחר עיון עמוק בעונות הצדדים, ובນימוקי גזר הדין, באתי לכל מסקנה כי העניין שלפנינו נופל בגדרי אותם חריגים, ועל כן, יצא לחייב כי קיבל את ערעוינו של ולדימיר, ונפחית קמעא בעונשו, חרב תוצאה המעשה - אiomaha ונוראה.

9. כאמור, איןנו עוסקים במקרה רצח 'סטנדרטי'. נסיבות מעשו של ולדימיר טראגיות וקשוט מאד; אך בין אם קיבל את טענותו של ולדימיר על כוונתו, בין אם לאו - אין מחłówות על דבר קיומן של נסיבות מקלות, ולהן משקל רב. בית המשפט המחויז ציין זאת אף הוא בגזר הדין, אך יתכן כי הлечה למעשה, בעת קביעת מתחם העונישה, לא ניתן משקל הולם לנסיבות הייחודיות במלואן. בהתאם - עונשו של ולדימיר חורג במידה ממשמעותית מן העונישה ההולמת. בית המשפט המחויז תמן את יתרותיו ב-4 פסקין דין, אשר מהם נלמד מתחם העונש הראו - בין 13-18 שנות מאסר. דא עקא, עיון בהםם פסקין דין, מלמד כי חלקם עוסקים בעוירות שבוצעו בנסיבות חמורות פי כמה, אשר כפוף בלבד בין

לבין רצח בכוונה תחיליה (ע"פ 1552/16 מדינת ישראל נ' סורקין (29.5.2017); ע"פ 10/1941 חסדי נ' מדינת ישראל (8.11.2011), ואילו בחלקו השני, הכול מקרים הדומים לנוינו - הענישה קלה יחסית באופן ניכר (ע"פ 15/15 גנסון נ' מדינת ישראל (14.7.2016); ע"פ 18/18 9232 טוטיקוב נ' מדינת ישראל (5.11.2020)). תמונה דומה מתעוררת גם מעין בפסקין דין נוספים, אשר אליהם הפנה ולדימיר בטיעונו. אם כך, בשקלול הנسبות לקולא ולחומרה, קשה להلوم את העונש שנגזר על ולדימיר.

10. אכן כן, הנורא מכל קרה. שכרכותו של ולדימיר הביאה באופן ישיר למוות הטרagi של המנוח; אדם נורמטיבי איש משפחה - בן, בעל, אב, וסב; אהוב על כל סביבתו. לצערה של המשפחה - אין מנוח. עם זאת, בהתחשב במידיניות הענישה הנוגגת; בנسبותיו הייחודיות של המקירה; בעברו הנקי של ולדימיר; בהודאותו; בחורתתו המלאה והכנה; ובמאמציו לעמוד בתשלום הפיצוי שנקבע - יצא כי קיבל את הע冤ור, ונפחית את עונשו של ולדימיר, כך שהוא עומד על 12 שנות מאסר בפועל. שאר רכיבי גזר הדין, יעדמו על כנום.

שפט

השופט שי שוחט:

אני מסכימם.

שפט

השופט ג' כנפי שטייניץ:

אני מסכימה.

שפטת

לפיך הוחלט כאמור בפסק הדין של השופט נעם סולברג.

ניתן היום, א' באיר התשפ"ב (2.5.2022).

שפטת

שפט

שפט

